

НАЦІОНАЛЬНИЙ ЮРИДИЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ ЯРОСЛАВА МУДРОГО

Кафедра культурології

ПЛАНІ СЕМІНАРСЬКИХ ЗАНЯТЬ
з навчальної дисципліни

«УКРАЇНСЬКА КУЛЬТУРА»
(обов'язкова)

Рівень вищої освіти – перший (бакалаврський) освітньо-кваліфікаційний
рівень

Ступінь вищої освіти – бакалавр

Галузь знань – 29 «Міжнародні відносини»

Спеціальності – 293 «Міжнародне право»

Харків – 2022

Плани практичних занять з навчальної дисципліни «Українська культура»: галузь знань 29 «Міжнародні відносини»; спеціальність: 293 «Міжнародне право»; перший (бакалаврський) освітньо-кваліфікаційний рівень. 2022.

Р о з р о б н и к и:

Сердюк Олександр Віталійович, доцент, кандидат мистецтвознавства,
доцент;

Стасевська Оксана Анатоліївна, доцентка, кандидат філософських наук,
доцентка;

Уманець Ольга Віталіївна, доцентка, кандидат мистецтвознавства,
доцентка.

Затверджено на засіданні кафедри культурології
(протокол № 10 від 10.06.2022)

Завідувач кафедри _____

Василь ПИВОВАРОВ

Семінар № 1

Культура як суспільне явище (4 год.)

1. Сутність культури.
2. Структура культури.
3. Суб'єкт і функції культури.
4. Типологізація культури.
5. Національна культура в системі світової культури.

Тематика рефератів

1. Культура і природа.
2. Культура і цивілізація.
3. Осмислення поняття культури в різні історико-культурні епохи.
4. Традиції і новації в системі культури.
5. Осмислення культури як суспільного явища в українській науковій думці.
6. Спадщина І. Огієнка та її значення для дослідження української культури.
7. Історико-культурологічна спадщина Є. Маланюка.
8. Філософія української культури в працях П. Юркевича.

Література

Див. список літератури в кінці посібника: № 1, 3, 6, 10, 14, 17, 18, 21.

Семінар № 2

Особливості української культури (4 год.)

1. Умови становлення й еволюції української культури.
2. Сутність менталітету та особливості менталітету українців.
3. Українська національна ідея.
4. Мова та її значення для розвитку української культури.
5. Основні ознаки української культури.

Тематика рефератів

1. Архетипи українського народу.
2. Природно-географічні чинники розвитку української культури.
3. Особливості українського менталітету.
4. Мова як чинник національної самоідентифікації.
5. Лінгвоцентризм – стрижень української культури.
6. Соціальні інститути в системі української культури (родина, освіта, церква, інститути комунікацій та ін.).
7. Особливості традиційної української культури

Література

Див. список літератури в кінці посібника: 4, 6, 7, 9, 12, 13, 14, 17, 18.

Семінар № 3

Культура давніх часів, Київської Русі та Галицько-Волинського князівства (2 год.)

1. Первісна культура на теренах України.
2. Характеристика культури слов'ян.
3. Характеристика культури Київської Русі як середньовічного типу культури.
4. Культура Галицько-Волинського князівства.
5. Здобутки мистецтва Київської Русі та Галицько-Волинського князівства.

Тематика рефератів

1. Сутність та ознаки первісної культури.
2. Міф як форма осмислення світу в первісній культурі.
3. Форми первісних вірувань.
4. Первісні форми художнього відображення світу.
5. Культури епохи первісності на теренах України.
6. Полілог культур на теренах України.

7. Мальована кераміка Трипілья як концентроване втілення уявлень про світ.
8. Духовний світ давньослов'янської доби.
9. Пам'ятки культури давньослов'янської доби.
10. Характеристика середньовічного типу культури.
11. Теоцентрична парадигма світобачення Середньовіччя та її відбиття у мистецтві.
12. Пам'ятки готичного мистецтва.
13. Досягнення візантійського мистецтва.
14. Християнство як основа середньовічного світогляду Київської Русі.
15. Пам'ятки мистецтва Київської Русі.
16. Літературні пам'ятки Київської Русі та Галицько-Волинського князівства як втілення світоглядних настанов епохи.
17. Особливості архітектури Київської Русі та Галицько-Волинського князівства.
18. Образотворче мистецтво Київської Русі та Галицько-Волинського князівства.

Література

Див. список літератури в кінці посібника: 3, 4, 6, 8, 10, 13, 14, 15, 17, 18, 21.

Семінар № 4

Культура України XIV-1 пол. XVII ст. (2 год.)

1. Умови розвитку української культури XIV-1 пол. XVII ст.
2. Середньовічні традиції, ідеї Ренесансу та Реформації в українській культурі XIV-1 пол. XVII ст.
3. Діяльність братств.
4. Розвиток освіти та книгодрукування.
5. Мовна ситуація XIV-1 пол. XVII ст. в Україні.
6. Мистецтво України XIV-1 пол. XVII ст.

Тематика рефератів

1. Духовна експансія Польсько-Литовської держави та Речі Посполитої в Україні XIV-1 пол. XVII ст.
2. Творчість митців Італійського Відродження.
3. Світоглядні настанови епохи Північного Відродження у творчості майстрів мистецтва.
4. Культура Відродження та Реформації як чинники розвитку української культури.
5. Ренесансні ідеї в працях українських гуманістів (С. Оріховський, Ю. Дрогобич, П. Русин, Ю. Рогатинець, К. Транквіліон-Ставровецький).
6. Видатні постаті української культури XIV-1 пол. XVII ст.
7. Діяльність Петра Могили.
8. Художні пам'ятки України XIV-1 пол. XVII ст.
9. Ренесансні тенденції в українському мистецтві XIV – I пол. XVII ст.
10. Полемічна література як явище української культури XIV – I пол. XVII ст.

Література

Див. список літератури в кінці посібника: № 1, 2, 3, 4, 6, 8, 10, 13, 14, 15, 17, 18, 21.

Семінар № 5

Українська культура 2 пол. XVII-XVIII ст. (4 год.)

1. Особливості української культури 2 пол. XVII-XVIII ст.
2. Феномен українського бароко.
3. Проблеми буття мови в контексті української культури.
4. Розвиток освіти, досягнення науки та мистецтва доби.

Тематика рефератів

1. Особливості культури Західної Європи XVII ст.
2. Енциклопедизм як духовний рух у культурі XVIII ст.
3. Просвітництво та його роль у духовному поступі людства.

4. Діячі культури епохи західноєвропейського Просвітництва.
5. Митці Європи XVII – XVIII ст.
6. Феномен козацького бароко.
7. Діячі української культури в європейському культурному просторі.
8. Українське та західноєвропейське бароко: загальне та особливе.
9. Здобутки українського мистецтва XVII-XVIII ст.
10. Бароківі та класицистичні тенденції в українському мистецтві 2 пол. XVII-XVIII ст.
11. Видатні вихованці Києво-Могилянської академії та їх внесок у розвиток культури.
12. Особливості мистецтва українського бароко.
13. Досягнення українського барокового мистецтва.
14. Дума як явище культури України.
15. Кобзарство як культурний феномен.

Література

Див. список літератури в кінці посібника: № 1, 2, 3, 5, 6, 8, 10, 14, 15, 16, 17, 18, 20, 21.

Семінар № 6

XIX ст. в історії української культури (4 год.)

1. Характеристика української культури XIX ст.
2. Проблема вибору шляхів буття нації в діяльності суспільних об'єднань і громадських організацій.
3. Мовна ситуація в Україні в XIX ст.
4. Мистецтво України XIX ст.: пошуки та досягнення.

Тематика рефератів

1. Романтичні світоглядні настанови в європейській культурі XIX ст.
2. Мистецтво романтизму.

3. Мистецтво імпресіонізму
4. Культуротворча діяльність української інтелігенції ХІХ ст.
5. Харківський і Київський університети як духовні осередки ХІХ ст.
6. Ідеї романтизму, лібералізму і слов'янської єдності в діяльності суспільних організацій України ХІХ ст.
7. Науково-етнографічна діяльність української інтелігенції ХІХ ст.
8. Досягнення науки в Україні ХІХ ст.
9. Культуротворча діяльність І. Франка.
10. Видатні постаті української культури ХІХ ст.
11. Розмаїття художніх стилів в українському мистецтві: класицизм, романтизм, реалізм, модерн.
12. Меценатство в Україні ХІХ ст.
13. Романтизм в мистецтві України ХІХ ст.
14. Образ жінки в українському мистецтві ХІХ ст.

Література

Див. список літератури в кінці посібника: № 1, 2, 3, 4, 6, 10, 14, 15, 16, 17, 18, 20, 21.

Семінар № 7

Українська культура ХХ ст. (4 год.)

1. Загальна характеристика культури Новітнього часу.
2. Основні етапи розвитку української культури ХХ ст. та їх характеристика.
3. Буття української мови в ХХ ст.
4. Культурна політика радянських часів.
5. Розвиток освіти та науки в ХХ ст.
6. Українське мистецтво ХХ ст.

Тематика рефератів

1. Людина в культурі ХХ ст.
2. Модернізм та постмодернізм в культурі ХХ ст.

3. Український модерн.
4. Доля української інтелігенції в ХХ ст.
6. Шістдесятництво та дисидентство в ХХ ст.
7. Діяльність Гельсінської групи.
8. Мистецтво соціалістичного реалізму в Україні.
9. Прояви модернізму в мистецтві України ХХ ст.
10. Українське поетичне кіно.
11. Українська діаспора: поняття, ознаки та функції.
12. Історія становлення української діаспори.
13. Представники української діаспори у світі та їх внесок у розвиток української культури.

Література

Див. список літератури в кінці посібника: № 1, 2, 3, 6, 7, 10, 4, 15, 16, 17, 18, 19, 21.

Семінар № 8.

Українська культура кін. ХХ - поч. ХХІ ст. (2 год.)

1. Провідні тенденції духовного життя сучасної України.
2. Глобалізація та українська культура.
3. Проблеми сучасного буття української мови.
4. Мова у професійній діяльності юриста.
5. Особливості художнього життя України на межі ХХ-ХХІ ст.

Тематика рефератів

1. Плюралізм як основа розвитку сучасної української культури.
2. Процеси глобалізації та сучасна українська культура.
3. Відродження національних начал у сучасній вітчизняній культурі.
4. Закон «Про мову» та його вплив на процеси національної самоідентифікації.
5. Особливості постмодерністського світобачення в духовній культурі сучасної України.
6. Діячі сучасної української культури.

7. Мова у професійній культурі юриста.
8. Розмаїття художніх світобачень у мистецтві сучасної України.
9. Український театр і кінематограф на межі ХХ – ХХІ ст.
10. Образотворче мистецтво України кін. ХХ – поч. ХХІ ст.
11. Тематичні та образні обрії сучасного українського мистецтва.
12. Музичне мистецтво України кін. ХХ – поч. ХХІ ст.

Література

Див. список літератури в кінці посібника: № 6, 7, 10, 11, 14, 17, 18, 19, 21.